

Úradný vestník L 290 , 24/11/1993 S. 0009 - 0013
Fínske špeciálne vydanie: Kapitola 13 Zväzok 25 S. 0075
Švédske špeciálne vydanie: Kapitola 13 Zväzok 25 S. 0075

Smernica Rady č. 93/98/EHS

z 29. októbra 1993

o zosúladení lehoty ochrany autorského práva a niektorých príbuzných práv

RADA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva, a najmä na jej články 57 ods. 2, 66 a 100a,

so zreteľom na návrh Komisie [1] ,

v spolupráci s Európskym parlamentom [2]

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru [3],

(1) keďže Bernský dohovor o ochrane literárnych a umeleckých diel a Medzinárodný dohovor o ochrane výkonných umelcov, výrobcov zvukových záznamov a vysielacích organizácii (Rímsky dohovor) položili základ len minimálnej lehote ochrany práv, ktorých sa týkajú, a ponechávajú členským štátom voľnosť priznávať dlhšie lehoty; pritom niektoré členské štáty využili túto možnosť a iné členské štáty sa ešte nestali členmi Rímskeho dohovoru;

(2) keďže sú značné rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi, upravujúcimi trvanie autorských práv a príbuzných práv, takže môžu vytvárať prekážky voľnému pohybu tovarov a slobodnému poskytovaniu služieb a deformovať hospodársku súťaž na spoločnom trhu; preto by, vzhľadom na hladké pôsobenie vnútorného trhu, mali byť zákony členských štátoch harmonizované tak, aby boli lehoty ochrany identické v celom spoločenstve;

(3) keďže harmonizácia musí pokryť nielen lehoty ochrany ako také, ale aj určité doplnujúce úpravy, ako je deň, od ktorého sa lehota ochrany počíta;

(4) keďže ustanovenia tejto smernice sa nedotýkajú použitia ustanovení článku 14a ods. 2 písm. b), c) a d) a ods. 3 Bernského dohovoru členskými štátmi;

(5) keďže minimálne trvanie ochrany, ustanovené Bernským dohovorom, t. j. počas života autora a 50 rokov po jeho smrti, bolo motivované ustanovením ochrany pre autora a pre prvé dve generácie jeho potomkov; keďže priemerná dĺžka života v spoločenstve sa pritom predĺžila tak, že táto lehota už nie je postačujúca, aby pokryla dve generácie;

(6) keďže niektoré členské štáty poskytujú dlhšiu lehotu ako je 50 rokov po smrti autora na účely kompenzácie vplyvov svetových vojen na využívanie autorových diel;

(7) keďže na ochranu príbuzných práv v niektorých členských štátoch zaviedli lehotu 50 rokov po

plnoprávnom publikovaní alebo plnoprávnom uverejnení;

(8) podľa stanoviska spoločenstva prijatého pre rokovanie Uruguajského kola v rámci Všeobecnej dohody o clách a obchode (GATT) má byť trvanie ochrany pre výrobcov zvukových záznamov 50 rokov po prvom vydaní;

(9) keďže náležitý zreteľ na založené práva je jednou z hlavných zásad zákona, ktoré sú chránené právnym poriadkom spoločenstva; keďže z tohto dôvodu harmonizácia lehoty autorského práva a príbuzných práv nemôže mať vplyv na obmedzenie ochrany bežne požívanej majiteľmi práv v spoločenstve; keďže na účely obmedzenia účinkov prechodných opatrení na minimum a kvôli umožneniu, aby v praxi fungoval vnútorný trh, mala by sa harmonizácia lehoty ochrany uskutočniť na báze najdlhšej lehoty;

(10) keďže vo svojom vyhlásení zo 17. januára 1991 Doplnkové informácie k Zelenej knihe — Pracovný plán Komisie v oblasti autorského práva a príbuzných práv Komisia zdôrazňuje potrebu harmonizácie autorského práva a príbuzných práv na vysokej úrovni ochrany, nakoľko tieto práva sú základným predpokladom duševnej tvorby, a zdôrazňuje, že ich ochrana zabezpečuje zachovanie a rozvoj duševnej tvorivosti v záujme autorov, kultúrnej tvorby, spotrebiteľov a spoločnosti ako celku;

(11) keďže na účely vytvorenia vysokej úrovne ochrany, ktorá sa súčasne stretáva s požiadavkami vnútorného trhu a s potrebou vytvoriť právne prostredie prispievajúce k harmonickému rozvoju literárnej a umeleckej tvorby v spoločenstve, malo by byť trvanie autorského práva zladené na 70 rokov od oprávneného uvedenia diela na verejnosti a pre práva príbuzné na 50 rokov po udalosti, ktorá spôsobuje, že lehota začína plynúť;

(12) keďže súborné diela (zbierky) sú chránené podľa článku 2 ods. 5 Bernského dohovoru, ak spôsobom výberu a usporiadaním ich obsahu predstavujú výtvary duševnej činnosti; keďže tieto diela sú chránené ako také, bez zreteľa na autorské práva ku každému z diel, ktoré tvoria časť takýchto súborov (zbierok), v dôsledku čoho môžu sa môžu na diela zaradené do súborov vzťahovať osobitné ochranné lehoty;

(13) keďže vo všetkých prípadoch, kde je identifikovaná jedna alebo viac fyzických osôb ako autor (autori), počíta sa lehota ochrany po ich smrti; otázka autorstva k celku alebo časti diela je otázkou skutkovou, ktorú majú rozhodovať vnútroštátne súdy;

(14) keďže trvanie ochrany by sa malo počítať od 1. januára roku nasledujúceho po príslušnej právnej skutočnosti, ako sa uvádza v Bernského a Rímskeho dohovoru;

(15) keďže článok 1 smernice Rady 91/250/EHS zo 14. mája 1991 o právnej ochrane počítačových programov stanovuje, že členské štáty sú povinné chrániť počítačové programy [4] podľa autorského práva ako literárne diela v zmysle Bernského dohovoru; keďže táto smernica harmonizuje lehoty ochrany literárnych diel v spoločenstve; keďže článok 8 smernice 91/250/EHS, ktorý je iba predbežnou úpravou lehoty ochrany počítačových programov, by mal byť z tohto dôvodu zrušený;

(16) články 11 a 12 smernice Rady 92/100/EHS z 19. novembra 1992 o nájomnom práve a výpožičnom práve a niektorých právach príbuzných autorskému právu v oblasti duševného vlastníctva [5] obsahujú ustanovenia o minimálnej lehote ochrany len s výhradou ďalšej harmonizácie; táto smernica ustanovuje takúto ďalšiu harmonizáciu; z tohto dôvodu treba tieto články zrušiť;

(17) keďže ochrana fotografií v členských štátoch je predmetom rôznych úprav; keďže na dosiahnutie dostatočnej harmonizácie trvania ochrany fotografických diel, najmä tých, ktoré sú s ohľadom na ich umeleckú alebo profesionálnu úroveň dôležité pre vnútorný trh, treba ustanoviť stupeň originality (pôvodnosti) požadovaný touto smernicou; keďže fotografické dielo v zmysle Bernského dohovoru sa považuje za pôvodné, ak je vlastným duševným výtvorom autora, v ktorom dochádza k výrazu jeho osobnosti a žiadne iné kritériá, ako je hodnota alebo účel sa do úvahy neberú; keďže ochrana iných fotografií by mala byť ponechaná vnútroštátnym právnym predpisom;

(18) keďže na vylúčenie rozdielov pri lehote ochrany jednotlivých príbuzných práv treba ustanoviť jeden a ten istý východiskový bod (začiatok) na výpočet lehoty ochrany v spoločenstve; keďže predvádzanie, záznam, prenos, oprávnené vydanie a oprávnené uvádzanie na verejnosti (šírenie), tzn. spôsoby, ktorými sa príslušný predmet ochrany zvyčajne sprístupňuje verejnosti všetkými možnými prostriedkami, by malo byť zohľadnené pri počítaní trvania ochrany, a to bez ohľadu na krajinu, v ktorej sa toto predvádzanie, záznam, prenos, oprávnené vydanie alebo oprávnené uvádzanie na verejnosti (šírenie) uskutočňuje;

(19) keďže právo vysielajúcich organizácii k ich vysielaniu, či už ide o vysielanie prenášané po drôte alebo bezdrôtovo, pomocou kábla alebo prostredníctvom satelitu, by nemalo byť časovo neobmedzené; keďže z tohto dôvodu treba mať ochrannú lehotu, ktorá plynie len od prvého vysielania konkrétneho programu; keďže toto ustanovenie sa chápe tak, že vylučuje novú lehotu plynúcu v prípadoch, keď je vysielanie identické s nejakým predchádzajúcim;

(20) keďže členským štátom by mala byť ponechaná voľnosť, aby si zachovali alebo zaviedli iné práva príbuzné autorskému právu, osobitne pokiaľ ide o ochranu kritických a vedeckých vydaní; keďže na zabezpečenie transparentnosti na úrovni spoločenstva treba, aby členské štáty, ktoré zavedú nové príbuzné práva, upovedomili o tom Komisiu;

(21) keďže si treba ujasniť, že harmonizácia, ktorá sa zavádza touto smernicou, sa nevzťahuje na osobnostné autorské práva;

(22) keďže na diela, pri ktorých je krajina pôvodu podľa Bernského dohovoru treťou krajinou a ktorej autor nie je štátny príslušník spoločenstva, by sa malo uplatňovať porovnanie ochranných lehôt za podmienky, že lehota ochrany priznávaná v spoločenstve nesmie byť dlhšia ako lehota ochrany podľa tejto smernice;

(23) keďže, ak nositeľ práv, nie je štátny príslušník žiadnej z krajín spoločenstva, má nárok na ochranu podľa medzinárodnej zmluvy, lehota ochrany príbuzných práv by mala byť rovnaká, ako je ustanovené v tejto smernici s tým, že nemôže byť dlhšia, ako je ustanovené v krajine, ktorej je majiteľ práv štátnym príslušníkom;

(24) keďže použitie ustanovenia o porovnaní ochranných lehôt sa v členských štátoch nesmie dostať do konfliktu s ich medzinárodnými záväzkami;

(25) keďže pre hladké fungovanie vnútorného trhu by sa táto smernica mala uplatňovať od 1. júla 1995;

(26) keďže členské štáty by mali mať voľnosť prijať ustanovenia o výklade, úpravách a ďalšom plnení zmlúv o využívaní chránených diel a iných predmetov ochrany, ktoré boli uzatvorené pred predĺžením lehoty ochrany vyplývajúcim z tejto smernice;

(27) keďže súčasť právneho poriadku spoločenstva tvoria nadobudnuté práva a ohľad na oprávnené očakávania; keďže zmluvné štáty preto môžu ustanoviť, že najmä za určitých okolností autorské právo a príbuzné práva, ktoré sa obnovia v zmysle tejto smernice, nebudú zaväzovať tie osoby, ktoré v dobrej viere prišli k využívaniu diel v čase, keď tieto diela boli verejným majetkom (autorskoprávne voľné),

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Trvanie autorských práv

1. Práva autora literárneho alebo umeleckého diela v zmysle článku 2 Bernského dohovoru trvajú počas života autora a 70 rokov po jeho smrti, bez ohľadu na to, kedy bolo dielo oprávnené uvedené na verejnosti.

2. Pri spoluautorskom diele sa trvanie podľa odseku 1 počíta od smrti toho autora, ktorý žil najdlhšie.

3. Pri anonymných alebo pseudonymných dielach trvá ochrana sedemdesiat rokov po tom, čo bolo dielo oprávnené uvedené na verejnosti. Ak však autorom prijatý pseudonym, nevzbudzuje pochybnosti o jeho totožnosti alebo ak autor prezradí svoju totožnosť počas obdobia uvedeného v prvej vete, riadi sa lehota ochrany podľa odseku 1.

4. Ak členský štát vydá osobitné ustanovenia o autorskom práve pre kolektívne diela alebo pre právnickú osobu, označenú za majiteľa práv, počíta sa trvanie ochrany podľa ustanovenia odseku 3 s výnimkou prípadov, keď fyzické osoby, ktoré vytvorili dielo ako také, sú na verziách diela, ktoré boli uvedené na verejnosti ako také identifikované. Tento odsek nie je na ujmu práv identifikovaných autorov, ktorých identifikovateľné príspevky sú súčasťami takýchto diel, na ktorých príspevky sa vzťahuje odsek 1 alebo 2.

5. Ak je dielo vydané vo zväzkoch, po častiach, číslach alebo kapitolách a lehota ochrany plynie od momentu oprávneného uvedenia diela na verejnosti, lehota ochrany plynie pre každú takúto časť samostatne.

6. Pri dielach, ktorých trvanie ochrany sa nepočíta od smrti autora alebo autorov a ktoré počas 70 rokov od ich vytvorenia neboli oprávnené uvedené na verejnosti, sa ochrana skončí.

Článok 2

Filmové a audiovizuálne diela

1. Hlavný režisér filmového alebo audiovizuálneho diela sa považuje za jeho autora alebo jedného z autorov. Členské štáty môžu určiť aj ďalších spoluautorov.

2. Lehota ochrany filmového diela alebo audiovizuálneho diela uplynie 70 rokov po smrti poslednej z najdlhšie žijúcich nasledujúcich osôb, bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú tieto osoby pokladané za spoluautorov: hlavný režisér, autor scenára, autor dialógov, skladateľ hudby, osobitne vytvorenej na použitie vo filmovom alebo audiovizuálnom diele.

Článok 3

Trvanie príbuzných práv

1. Práva výkonných umelcov uplynú 50 rokov po dni výkonu. Ak je však záznam výkonu počas tohto obdobia oprávnené vydaný počas tohto obdobia oprávnené uvedení na verejnosti, uplynú práva za 50 rokov po dni prvého takéhoto vydania alebo prvého takéhoto uvedenia na verejnosti, podľa toho, ktorá z týchto skutočností nastane skôr.

2. Práva výrobcov zvukových záznamov uplynú za 50 rokov po vyhotovení záznamu. Ak je však zvukový záznam počas tohto obdobia oprávnené zverejnený alebo oprávnené uvedení na verejnosti, uplynú práva 50 rokov odo dňa prvého takéhoto zverejnenia alebo prvého takéhoto uvedenia na verejnosti, podľa toho, ktorá s týchto skutočností nastane skôr.

3. Práva výrobcov prvého záznamu filmu uplynú 50 rokov po vyhotovení záznamu. Ak je však film počas tohto obdobia oprávnené zverejnený alebo oprávnené uvedení na verejnosti, uplynú práva za 50 rokov po dni prvého takéhoto zverejnenia alebo prvého takéhoto uvedenia na verejnosti, podľa toho, ktorá s týchto skutočností nastane skôr. Pojem "film" označuje filmové alebo audiovizuálne dielo alebo pohyblivé obrazy, či sú už sprevádzané zvukom alebo nie.

4. Práva vysielacích organizácii uplynú 50 rokov po prvom vysielaní, či už sa vysielanie uskutočňuje po drôte alebo bezdrôtovo, po kábli alebo pomocou satelitu.

Článok 4

Ochrana predtým nezverejnených diel

Každá osoba, ktorá po uplynutí autorskoprávnej ochrany po prvýkrát oprávnené vydá alebo oprávnené uvedie na verejnosti doposiaľ nezverejnené dielo, požíva ochranu na úrovni majetkových autorských práv. Lehota ochrany takýchto práv je 25 rokov odo dňa, keď bolo dielo po prvýkrát vydané alebo oprávnené uvedené na verejnosti.

Článok 5

Kritické a vedecké vydania

Členské štáty môžu chrániť kritické a vedecké vydania diel, ktoré sa stali verejným majetkom (voľnými z hľadiska autorského práva). Maximálne trvanie ochrany takýchto diel je 30 rokov odo dňa, keď došlo po prvýkrát k oprávnenému vydaniu.

Článok 6

Ochrana fotografií

Fotografie, ktoré sú pôvodné originálne v tom zmysle, že sú autorovým vlastným duševným výtvorom, sú chránené podľa článku 1. Žiadne iné kritériá sa na rozhodovanie o ich ochrane nevzťahujú. Členské štáty môžu upraviť ochranu iných fotografií.

Článok 7

Ochrana vo vzťahu k tretím osobám

1. Ak je krajina pôvodu diela v zmysle Bernského dohovoru treťou krajinou a autor diela nie je štátny príslušník žiadnej krajiny spoločenstva, uplynie lehota ochrany poskytovaná členskými štátmi v deň uplynutia lehoty priznanej v krajine pôvodu diela, nemôže však byť dlhšia, ako je trvanie ustanovené v článku 1.

2. Lehota ochrany ustanovená v článku 3 sa vzťahuje na také prípady majiteľov práv, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi žiadnej krajiny spoločenstva za podmienky, že členské štáty im ochranu poskytujú. Bez zreteľa na medzinárodné záväzky členských štátov však lehota ochrany priznávané členskými štátmi uplynie najneskôr v deň uplynutia lehoty ochrany priznanej v krajine, ktorej je majiteľ práv štátnym príslušníkom a nemôže byť dlhšia, ako je lehota ustanovená v článku 3.

3. Členské štáty, ktoré v čase prijatia tejto smernice priznávajú osobitne podľa svojich medzinárodných záväzkov dlhšie lehoty ochrany, ako je tá, ktorá vyplýva z ustanovenia, na ktoré sa odkazuje v odsekoch 1 a 2, môžu zachovať túto lehotu ochrany až do uzatvorenia medzinárodných dohôd o dĺžke lehoty ochrany autorského práva alebo príbuzných práv.

Článok 8

Výpočet lehoty

Lehoty ustanovené v tejto smernici sa počítajú od prvého januára roku nasledujúceho po udalosti, ktorá dáva podnet na ich plynutie.

Článok 9

Osobnostné práva

Táto smernica sa nedotýka predpisov členských štátov upravujúcich osobnostné autorské práva.

Článok 10

Prechodné ustanovenia

1. Ak ochrana, ktorá je dlhšia ako zodpovedajúca lehota, ustanovená v tejto smernici, už plynie v členskom štáte v deň uvedený v článku 13 ods. 1, nespôsobí táto smernica skrátenie lehoty ochrany v tomto štáte.
2. Lehoty ochrany ustanovené touto smernicou sa vzťahujú na všetky diela a predmety ochrany, ktoré sú v deň uvedený v článku 13 ods. 1 chránené najmenej v jednom členskom štáte podľa vnútroštátnych ustanovení a autorského práva alebo príbuzných právach alebo ktoré k tomuto dňu spĺňajú podmienky ochrany podľa smernice 92/100/EHS.
3. Táto smernica sa nedotýka žiadnych aktov využitia uskutočnených pred dňom uvedeným v článku 13 ods. 1. Členské štáty prijímú potrebné ustanovenia osobitne na ochranu práv získaných tretími osobami.
4. Členské štáty nie sú povinné vzťahovať ustanovenia článku 2 ods. 1 na filmové alebo audiovizuálne diela vytvorené pred 1. júlom 1994.
5. Členské štáty môžu ustanoviť dátum účinnosti článku 2 ods. 1, tento dátum však nesmie byť neskorší ako 1. júl 1997.

Článok 11

Technické úpravy

1. Článok 8 smernice 912/250/EHS sa týmto zrušuje.
2. Článok 11 a 12 smernice 92/100/EHS sa týmto zrušuje.

Článok 12

Spôsob oznamovania

Členské štáty bezodkladne oznámia Komisii každý vládny návrh právneho predpisu na priznanie nových príbuzných práv, vrátane hlavných dôvodov pre ich zavedenie a trvanie predpokladanej ochrany.

Článok 13

Všeobecné ustanovenia

1. Členské štáty uvedú do platnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na naplnenie článku 1 a 11 tejto smernice pred 1. júlom 1995.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

2. Členské štáty budú uplatňovať článok 12 odo dňa oznámenia tejto smernice.

Článok 14

Táto smernica je adresovaná členskými štátom.

V Bruseli 29. októbra 1993

Za Radu

predseda

R. Urbain

[1] Ú. v. ES C 92, 11.4.1992, s. 6 a Ú. v. ES C 27, 30.1.1993, s. 7.

[2] Ú. v. ES C 337, 21.12.1992, s. 205 a rozhodnutie z 27. októbra 1993 (dosiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

[3] Ú. v. ES C 287, 4.11.1992, s. 53.

[4] Ú. v. ES L 122, 17.5.1991, s. 42.

[5] Ú. v. ES L 346, 27.11.1992, s. 61.